

Voorzitter

Tevens is ingekomen een beschikking van de Voorzitters van de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal inzake aanwijzing van het lid Hofstra tot lid in de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad.

Ik stel voor, deze beschikkingen voor kennisgeving aan te nemen.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Op de tafel van de griffier ligt een lijst van ingekomen stukken. Op die lijst staan voorstellen voor de behandeling van deze stukken. Als voor het einde van de vergadering daartegen geen bezwaar is gemaakt, neem ik aan dat daarmee wordt ingestemd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik stel voor, toe te voegen aan de stemmingslijst van dinsdag aanstaande de brief van het Presidium (30990, nr. 10) over de aanbieding van het jaarverslag van de Nationale ombudsman.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Op verzoek van de SP-fractie benoem ik in de vaste commissie voor Financiën het lid Karabulut tot plaatsvervangend lid in plaats van het lid Van Gijlswijk.

Ik stel voor, toe te voegen aan de agenda van morgen en als hamerstuk te behandelen het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op het kindgebonden budget in verband met de verhoging van de kindertoeslag voor het jaar 2008 (31210).

Ik stel voor, toestemming te verlenen tot het houden van wetgevings- c.q. notaoverleg met stenografisch verslag op:

- maandag 8 oktober 2007 van 11.00 uur tot 15.00 uur van de vaste commissie voor Financiën over het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op het financieel toezicht ter implementatie van richtlijn markten voor financiële instrumenten (Wet implementatie richtlijn markten voor financiële instrumenten) (31086);
- maandag 5 november 2007 van 10.15 uur tot 16.00 uur van de vaste commissie voor Defensie over het onderdeel Personeel van de begroting van het ministerie van Defensie voor het jaar 2008;
- maandag 12 november 2007 van 10.15 uur tot 16.00 uur van de vaste commissie voor Defensie over het onderdeel Materieel van de begroting van het ministerie van Defensie voor het jaar 2008;
- maandag 19 november 2007 van 13.00 uur tot 17.00 uur van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over het onderdeel Cultuur van de begroting van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor het jaar 2008;
- maandag 26 november 2007 van 13.00 uur tot 17.00 uur van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over het onderdeel Media van de begroting van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor het jaar 2008;
- maandag 10 december van 10.15 uur tot 18.00 uur van de vaste commissie voor Verkeer en Waterstaat over het MIRT 2008.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Peters.

Mevrouw **Peters** (GroenLinks): Voorzitter. Ik verzoek om een spoeddebat met de regering over de escalerende geweldsituatie in Birma, waar het leger is begonnen, in te slaan op de boeddhistische demonstranten. Ik zou dat debat het liefst willen voeren met de minister van Buitenlandse Zaken, maar daar hij in het buitenland is, doe ik dat graag met zijn plaatsvervanger.

De heer **Van Baalen** (VVD): Voorzitter. Ik denk dat alle woordvoerders de situatie in Birma ernstig vinden. De mensenrechten worden daar vertrappt. De minister van Buitenlandse Zaken heeft ons in het laatstgehouden algemeen overleg over de RAZEB toegezegd, alles in de EU te zullen doen om pressie op Birma uit te oefenen. De Verenigde Staten doen dat ook. Ik zie niet in wat wij in dat spoeddebat extra kunnen vragen bovenop wat de regering al doet.

De **voorzitter**: Zo te zien sluiten de overige woordvoerders zich aan bij de woorden van de heer Van Baalen.

Mevrouw **Peters** (GroenLinks): De GroenLinksfractie wil de regering verzoeken om meer te doen dan nu al het geval is. Nederland heeft altijd binnen de EU vooropgelopen als het om Birma ging, maar er zijn maatregelen die de EU nog niet heeft genomen, bijvoorbeeld aanscherping van het sanctieregime en maatregelen in de diplomatieke sfeer in Azië. Er is sprake van een nieuwe omstandigheid. Nederland was altijd actief in de situatie waarin er geen sprake was van geweld. Nu is er wel sprake van geweld. Wij hebben in 1988 gezien waartoe dat kan leiden.

De **voorzitter**: Ik zie geen 30 leden voor een spoeddebat. Het was eigenlijk mijn bedoeling dat u op dat gegeven zou reageren. Ik zie echt niet dat er voldoende steun is voor een spoeddebat.

Mevrouw **Kant** (SP): Dat kunnen wij bij dezen veranderen.

De **voorzitter**: Dank u. Ik constateer dat er nu wel voldoende steun is voor het verzoek van mevrouw Peters om een spoeddebat te mogen houden. Een probleem is inderdaad dat de minister van Buitenlandse Zaken er niet is. Volgens mijn informatie is de plaatsvervanger van de minister pas morgen halverwege de avond beschikbaar. De Kamer zal nader worden geïnformeerd.

Ik stel voor, zoals gebruikelijk, spreektijden van drie minuten per fractie te hanteren.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Koşer Kaya.

Mevrouw **Koşer Kaya** (D66): Voorzitter. Ik wil van het kabinet een schriftelijk reactie krijgen op het REA-advies van gisteren en wel voor de algemene financiële beschouwingen.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit

Voorzitter

gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van de Zorgverzekeringwet en de Wet op de zorgtoeslag houdende vervanging van de no-claimteruggave door een verplicht eigen risico (31094).**

De algemene beraadslaging wordt geopend.

De **voorzitter**: Ik heet de minister van harte welkom.

Mevrouw **Kant** (SP): Voorzitter. Ik zal maar meteen met de deur in huis vallen: mijn fractie is tegen het voorstel om een eigen risico in te voeren. Wij vinden het een heel slecht voorstel; oneerlijk, oneigenlijk en ongewenst. Het is ook bureaucratisch en het is gedoemd te mislukken. Het is eigenlijk onbegrijpelijk dat na alle eerdere mislukkingen er toch weer een eigen risico komt. Een ezel stoot zich geen twee keer aan dezelfde steen, maar het kabinet doet dat gewoon rustig keer op keer als het gaat om eigen betalingen, eigen risico's, no-claim, medicijnenknaak en noem maar op. Geen enkele eerdere vorm van eigen betaling en eigen risico was een lang leven beschoren. Wij hebben het gezien en ik noemde ze al. De medicijnenknaak, daar begon het mee, het specialistengeeltje, het eigen risico en de eigen betalingen van het paarse kabinet en op de eerste na hebben ze alle slechts twee jaar stand gehouden. Het is dus niet zo moeilijk om de levensverwachting van dit eigen risico van € 150 te voorspellen. Ik denk zo ongeveer twee jaar, maar ik hoop natuurlijk nog minder! Sterker nog, gezien de voorgeschiedenis lijkt het mij heel wijs om er maar helemaal niet aan te beginnen. De nadelige gevolgen zijn net als bij zijn voorgangers te beredeneren. Ze blijken uit onderzoek en zijn ook op basis van deze historie gewoon te voorspellen. De redenen waarom de eerdere initiatieven zijn afgeschaft, hadden te maken met het feit dat ze niet werkten, verkeerd werkten, bureaucratisch waren. Ook de Raad van State herinnert het kabinet hieraan: "dat het recente verleden verschillende stelsels van eigen bijdragen zijn ingevoerd en dat deze na vrij korte tijd weer zijn afgeschaft, omdat zij geen of weinig effect sorteerden en er uitvoeringsproblemen waren, ook in de vorm van hogere kosten die veelal niet opwogen tegen de veronderstelde baten".

Voorzitter. Laat ik dan ook maar even de rust en de tijd nemen om de historie langs te lopen. Al vanaf de invoering van de Ziekenfondswet zijn er voorstellen gedaan om een eigen bijdrage in te voeren. Het tientje van Veldkamp in 1966. Ik was nog niet eens geboren. Plannen voor de invoering van een eigen risico door het kabinet-Biesheuvel in 1973. Plannen voor een eigen bijdragen door het kabinet-Van Agt-Wiegel die al in de Kamer sneuvelden, mede vanwege hevig verzet van de bonden en later ook de actiegroep Stop het eigen risico. In 1982 wordt de medicijnenknaak ingevoerd, hoewel de Ziekenfondsraad eerder concludeerde dat er "geen overwegend effect van eigen bijdragen op medisch en

verantwoord gebruik van deze verstrekkingen valt te verwachten". Toch werd het ingevoerd! Ondanks hevig verzet van ziekenfondsen, vakbonden, specialisten en huisartsen wordt in 1988 door het kabinet-Lubbers het specialistengeeltje ingevoerd. Beide, de medicijnenknaak en het specialistengeeltje, werden in 1990 weer afgeschaft. Desalniettemin ontstond in 1992 opnieuw de discussie over eigen risico's en eigen bijdragen. De PvdA was toen tegen een eigen bijdrage: "Het legt een drempel en belemmert daarmee de toegang tot de zorg en bovendien doorkruist het de solidariteitsgedachte." Een mooie opvatting, maar helaas verliet de PvdA dit goede standpunt.

Het komt uiteindelijk toch tot plannen voor een verplicht eigen risico in het regeerakkoord van Paars I, maar het wordt uiteindelijk in 1997 een ingewikkeld eigenbijdragesysteem. Het wordt in 1999 afgeschaft omdat deze bijdragevoorspelling voortdurend aanleiding gaf tot maatschappelijke discussie, omdat de regeling door alle uitzonderingen erop hoge uitvoeringskosten vergde en omdat het remmend effect beperkt bleek te zijn. Alsof er nog niet genoeg was geëxperimenteerd en er niet genoeg lessen waren geleerd, verschijnt in 2005 de no-claim ten tonele. Na veel verzet wordt die nu weer afgeschaft. Blijkbaar zijn er nog steeds onvoldoende lessen geleerd, want de no-claim wordt wel afgeschaft, maar hij wordt vervangen door een nieuw gedrocht: het eigen risico.

Ik wil graag dat de minister inhoudelijk ingaat op de eerdere mislukkingen. Er waren toch goede redenen om al die eerdere initiatieven af te schaffen? Waarom zouden diezelfde redenen nu geen aanleiding zijn om iets vergelijkbaars dan maar niet in te voeren? Ik zie de logica niet. Ik krijg graag een reactie van de minister.

Aan eigen betalingen in de zorg is inherent dat ze, als ze werken, werken als remgeld in de zorg. In dat geval werken ze ook waar ze niet moeten werken. Eigen betalingen werken dus niet doordat ze te laag zijn en geen effect hebben, of werken wel, maar dan ook op plekken waar ze niet zouden moeten werken. Mensen die noodzakelijke zorg nodig hebben, zullen daar dan om financiële redenen vanaf zien.

Er is inmiddels onderzoek genoeg beschikbaar waaruit dit blijkt. Ik zal het niet allemaal noemen, want het is al in 2001 door het ministerie op een rijtje gezet. Dit rapport Eigen betaling in perspectief leidde tot de conclusie dat empirisch onderzoek laat zien dat eigen betalingen leiden tot een verminderd gebruik van medische zorg en tot lagere ziektekosten. Dit verminderd gebruik heeft over het algemeen geen nadelige gezondheidseffecten, aldus het rapport. Er wordt echter aan toegevoegd dat deze conclusie in mindere mate geldt voor de lagere inkomensgroepen. En daar zit natuurlijk de pijn! Ik krijg graag een reactie van de minister op met name dit laatste deel van de conclusie van het rapport.

Ik zei het al, dit is dus opnieuw een slecht voorstel. Het eigen risico is oneerlijk, oneigenlijk, ongewenst en bovendien bureaucratisch. Het zal dan ook geen verbazing wekken dat ik een vrij rigoureuus amendement heb ingediend waarin ik voorstel om wel de no-claim af te schaffen en niet een eigen risico in te voeren. Waarom is het oneerlijk? Het antwoord op die vraag is simpel. Niemand kiest ervoor om ziek te worden of om ziek te zijn en zorg nodig te hebben. Een chronisch zieke niet, een kankerpatiënt niet, iemand die een hartinfarct krijgt niet, iemand die een auto-ongeluk krijgt niet. Daarom is